

Yrityskaupan hyväksyminen: Lantmännen ek för / Leipurin Oyj ja Kebelco AB

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("KKV") on 4.12.2025 ilmoitettu järjestely, jossa Lantmännen ek för ("Lantmännen" tai "ilmoittaja") hankkii yksinomaisen määräysvallan Leipurin Oyj:ssä ("Leipurin") ja Kebelco AB:ssa ("Kebelco").

1 Yrityskaupan osapuolet ja ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista

Lantmännen on maatalousosuuskunta, jonka toimialoja ovat elintarvike-, ruoka- ja energiateollisuus, koneet sekä maatalous. Lantmännen valmistaa esimerkiksi jauhoja, aamiaisruokia, pastaa, pakastettuja ja tuoreita leipomotuotteita, näkkileipää ja valmisruokia. Lantmännenin elintarvikeliiketoiminta Suomessa koostuu Lantmännen Cerealia Oy:stä ja Oy Lantmännen Unibake Ab Finlandista.¹ Lantmännen Cerealia Oy valmistaa viljapohjaisia tuotteita, kuten jauhoja, ruokajyviä ja näkkileipää. Oy Lantmännen Unibake Ab Finland valmistaa pakastettuja ja tuoreita leipomotuotteita vähittäis- ja tukkukauppaan.² Lantmännenin tuotteita myydään Suomessa muun muassa tuotemerkeillä Myllyn Paras ja Vaasan.

Leipurin on suomalainen leipomo- ja elintarviketeollisuuteen erikoistunut tukkutoimija. Leipurin hankkii ja toimittaa leipomo-, elintarvike- ja foodservice-markkinoilla toimiville asiakkailleen ainesosia (mukaan lukien raaka-aineet) sekä leipomotuotteita. Leipurinin pääasiallinen maantieteellinen toiminta-alue kattaa Suomen, Ruotsin, Viron, Latvian ja Liettuan.³ **Kebelco** on Leipurinin kanssa samaan yritysryhmään kuuluva elintarviketeollisuuden toimija, joka toimii pääasiassa Ruotsin markkinalla elintarviketeollisuuden tukkukauppiaana.⁴

Molemmat osapuolet toimivat elintarviketeollisuudessa. Osapuolten toiminta on horisontaalisesti päällekkäistä tiettyjen elintarvikkeiden myynnissä, mikäli valmistajien suoramyyntin ja tukkujen toimitusmyyntin katsotaan kuuluvan samoille relevanteille markkinoille. Osapuolet toimivat kuitenkin pääasiassa tuotantoketjun eri portailla. Lantmännen toimii tuotantoketjun alkupäässä, viljan hankinnassa ja myynnissä sekä elintarviketeollisuudessa käytettävien

¹ Lantmännen Cerealia- ja Unibake-konsernit koostuvat paikallisista yhtiöistä. Lisäksi Lantmännen-konserniin kuuluu Ruotsissa toimiva Lantmännen Energy -divisioona, johon kuuluu Lantmännen Biorefineries AB ja Lantmännen Aspen AB. Lantmännenin kanssa samaan yritysryhmään kuuluvia, Suomesta liikevaihtoa vuonna 2024 kerryttäneitä yhteisöjä olivat myös Agro Recycling Ab, Entrack Oy AB, Lantmännen Agro Oy, Lantmännen Agro Kauppiaat Oy, Lantmännen Functional Foods AB, Lantmännen Maatalouskauppa Oy, Ismo Lindell Oy, Scan Sverige AB, Swecon UAN ja UAB Vilniaus duona.

² Lantmännen Unibake valmistaa ja myy sekä kuluttajapakattuja että bake-off-tuotteita. Bake-off-tuotteilla tarkoitetaan pakastettuja leipomotuotteita, jotka nostatetaan, paistetaan, kuumennetaan ja/tai sulatetaan ennen tarjoilua, ja jotka tämän jälkeen myydään kuluttajalle tuoreessa muodossa (esimerkiksi paistopistetuotteet).

³ Leipurinin määräysvallassa on kuusi tytäryhtiötä: Leipurien Tukku Oy, LT HC One Oy, LT HC Two Oy, SIA Leipurin, UAB Leipurin ja Kobia AB. Lisäksi Leipurien Tukku Oy:n määräysvallassa on Leipurin Estonia AS.

⁴ Kebelcolle ei kerry merkittävässä määrin liikevaihtoa Suomesta, eikä osapuolilla ole päällekkäisyyttä Kebelcon Suomeen myymien tuotteiden osalta.

ainesosien sekä mylly- ja leipomotuotteiden valmistuksessa ja myynnissä. Leipurin puolestaan toimii erilaisten ainesosien sekä elintarvikkeiden (mukaan lukien mylly- ja leipomotuotteiden) hankinnassa ja jälleenmyynnissä tukkuta-solla. Leipurin on yksi Lantmännenin valmistamien tuotteiden jakelijoista. Lantmännen hankkii lisäksi ainesosia tuotteiden valmistukseen tukkutoimijoilta ja jossain määrin myös Leipuriniilta. Lantmännen toimii siten vertikaalisessa suhteessa Leipuriniin, ja kaupan myötä Lantmännenin vertikaalinen integraatio ulottuu tukkukaupan tasolle.

Ilmoittaja on tarkastellut Lantmännenin suoramyyntiin ja Leipurinin tukkumyyntiin päällekkäisiä markkinoita sekä osapuolten vertikaaliin yhteyksiin liittyviä markkinoita. Ilmoittajan näkemyksen mukaan yrityskaupan kannalta relevantteina markkinoina voidaan tarkastella i) elintarviketuotannossa käytettäviä ainesosia, ii) myllyissä valmistettavia ainesosia ja myllytuotteita sekä iii) leipomotuotteita. Ilmoittaja on tarkastellut näitä ryhmiä jaoteltuna myyntiin eri asiakasryhmille/jakelukanaviin sekä kapeampiin tuoteryhmiin. Ilmoittaja on tarkastellut osapuolten markkina-asemaa ainesosien ja tuotteiden myynnissä (i) vähittäiskaupan toimijoille, (ii) tukkutoimijoille ja (iii) foodservice- ja teollisuusasiakkaille (mukaan lukien leipomot). Tukkumyyntiin markkinalla ilmoittaja on toimittanut tietoja Leipurinin markkina-asemasta myynnissä (i) foodservice-asiakkaille, (ii) teollisuusasiakkaille ja (iii) leipomoille.

Ilmoittaja on tarkastellut osapuolten markkina-asemaa elintarviketuotannossa käytettävien ainesosien osalta erikseen i) gluteenissa, (ii) kasvipohjaisissa proteiineissa ja (iii) betaglukaanikuidussa. Osapuolten asemaa myllytuotteiden markkinalla ilmoittaja on tarkastellut seuraavissa tuoteryhmissä: (i) jauhot (sisältäen vehnäjauhot, ruisjauhot ja muut jauhot), (ii) hiutaleet ja leseet, (iii) ruokajyvät, suurimot ja riisi, (iv) pasta, (v) murot, myslit ja granolat, (vi) pannukakut, (vii) siemenet ja (viii) herneet, linssit ja pavut. Leipomotuotteiden osalta ilmoittaja on tarkastellut osapuolten markkinaosuuksia tarkemmin pakastettujen leipomotuotteiden segmentissä⁵ jaoteltuna (i) leipiin, (ii) suolaisiin leipomotuotteisiin, (iii) makeisiin leipomotuotteisiin ja (iv) pikaruokaleipiin.⁶ Ilmoittaja on tarkastellut osapuolten markkina-asemaa valtakunnallisella tasolla.

KKV on tarkastellut yrityskaupan kilpailuvaikutuksia ilmoittajan esittämän mukaisesti. Asian ratkaisu huomioiden markkinamäärittely on voitu jättää avoimeksi.

⁵ Ilmoittaja on myös toimittanut tietoja osapuolten markkina-asemasta myös muiden kuin pakastettujen leipomotuotteiden osalta makeiden tuoreiden ja vakuumpakattujen leipomotuotteiden myynnissä foodservice-asiakkaille ja tuoreen leivän myynnissä tukkutoimijoille. Ilmoittajan mukaan tuoreet leipomotuotteet eivät ole relevantti tuoteryhmä Leipuriniin, eikä Leipurin hanki ja jälleenmyy tuoreita leipomotuotteita niiden lyhyestä säilyvyysajasta johtuen. Leipurin myy ainoastaan pakastettuja ja vähäisemmissä määrin joitakin vakuumpakattuja ja suojakaasuun pakattuja tuotteita.

⁶ Ilmoittaja on tarkastellut edelleen osapuolten markkina-asemaa suolaisten pakastettujen leipomotuotteiden alasegmentissä tarkemmin pasteijojen, piirakoiden ja croissanttien osalta sekä makeiden pakastettujen leipomotuotteiden alasegmentissä viinien, munkkien ja pullien osalta.

2 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

Kilpailu- ja kuluttajaviraston arvion mukaan yrityskauppa ei kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti estä tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Ilmoittajan toimittamien tietojen perusteella osapuolten yhteenlasketut markkinaosuudet päällekkäisillä markkinoilla ovat maltillisia. Yrityskaupasta ei myöskään ilmoittajan toimittamien tietojen perusteella aiheudu haitallisia vertikaalisia kilpailuvaikutuksia. Lantmännenin markkinaosuus myynneissä tukkutoimijoille on maltillinen lukuun ottamatta suolaisten pakastettujen leipomotuotteiden, pikaruokaleipien sekä näkkileipien tuoteryhmiä. Leipurin ei myy näistä lainkaan pikaruokaleipiä tai näkkileipää. Ilmoittajan toimittamien tietojen perusteella pakastetuissa suolaisissa leipomotuotteissa tukkutoimijoille jää useita vaihtoehtoisia toimittajia, eikä Lantmännenin valikoimaan sisälly tukkutoimijoiden näkökulmasta välttämättömiä tuotteita. Leipurinin markkinaosuus tukkuportaalla on maltillinen kaikilla tarkastelutavoilla ja jää alle 30 prosenttiin myös myynneissä leipomoille. Leipurinin myymiä tuotteita ja ainesosia on saatavilla useilta muilta toimijoilta. Lantmännen ei ole tukkujen tai minkään muunkaan ainesosien toimittajan näkökulmasta välttämätön asiakas, ja sen kysyntä kattaa maltillisen osan ainesosien kysynnän markkinoista. Myöskään viraston markkinakuulemisessa ei ilmennyt, että yrityskaupalla olisi haitallisia kilpailuvaikutuksia.

3 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy yrityskaupan, jossa Lantmännen ek för hankkii Leipurin Oyj:n ja Keibelco AB:n koko osakekannan.

4 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

5 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 49 a §:n mukaan siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

6 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antavat asiantuntija Sara Puolakka, puhelin 029 505 3303, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi ja johtava asiantuntija Mira Eklund, puhelin 029 505 3317, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Ylijohtaja

Timo Mattila

Asiantuntija

Sara Puolakka